

MINISTER
Rodziny i Polityki Społecznej
Marlena Maląg

Warszawa, dnia 27.12. 2021 r.

**Organizatorzy i uczestnicy uroczystości
Narodowego Dnia Zwycięskiego
Powstania Wielkopolskiego w Kaliszu**

*Hasło dziś rozbrzmiewa,
Hej za broń powstańcy!
Prusak zdzierać chce sztandary,
Padają ofiary,
Hej za broń!*

*łańcuch bohaterów
Z piersi murowany,
Broni grodu Przemysława,
Cześć powstańcom, sława,
Hej za broń!*

Stanisław Taczak

to słowa *Marsylianki Wielkopolskiej*, napisanej dla uczczenia pierwszej rocznicy Zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego. Dziś 27. Grudnia 2021 roku obchodzimy jego 103 rocznicę, tym razem już o randze święta narodowego. Hasło do tego zbrojnego, zwycięskiego czynu dał swoim płomiennym przemówieniem z balkonu poznańskiego *Bazaru* - Ignacy Jan Paderewski, jeden z „ojców niepodległości” naszej Ojczyzny. 27 grudnia 2918 roku o godzinie 17 padły pierwsze strzały i Wielkopolanie rozpoczęli walkę o przynależność swojej małej ojczyzny do odrodzonej po latach niewoli Rzeczypospolitej. Wkrótce powstanie objęło swoim zasięgiem całą Wielkopolskę, na jego czele stali: kapitan - wkrótce major – Stanisław Taczak z Mieszkowa, a od 16 stycznia - generał Józef Dowbor-Muśnicki. Ten zbrojny czyn powstańców zadecydował, że 28 czerwca 1919 roku - na mocy traktatu wersalskiego - Wielkopolska została włączona w granice II Rzeczypospolitej. O znaczeniu tych pradawnych, polskich ziem mówił generał Józef Haller w dniu powrotu do Polski: *żołnierze wyskakują po prostu z pociągu i leżą pokotem, całując*

ziemię świętą polską. Pierwsze święta wielkanocne na ziemi wielkopolskiej, na tej ziemi, która była kolebką całej Polski, na tej ziemi, gdzie Chrobry wytyczał granice. To historyczne spojrzenie jest niezwykle ważne, tak i dziś musimy patrzeć na Wielkopolskę, jako kolebkę polskości i tę prawdę przekazywać młodym pokoleniom.

Zwycięstwo powstańców wielkopolskich to był bowiem finał prowadzonych przez pokolenia wielkopolskich rodzin walk o polską narodowość, o polski język – „o ten pacierz w polskiej mowie” – jak pisała Konopnicka. Wielkopolanie – wbrew stereotypowym sądom – brali zbrojny udział we wszystkich narodowych powstaniach – od konfederacji barskiej po to „swoje”, zwycięskie powstanie. Dali Polsce bohaterów tej miary co generał Dezydery Chłapowski, Emilia Sczaniecka, Klaudyna z Działyńskich Potocka, Jan Działyński, z Wielkopolski ród swój wiedli przywódcy powstania styczniowego Marian Langiewicz i Edmund Taczanowski, w kolejnych powstaniach obok swych ojców i starszych braci przelewała krew nastoletnia młodzież – jak powstańcy styczniowi z gimnazjów w Poznaniu, Trzemesznie, Ostrowie.

Wielkopolanie między kolejnymi powstaniem - potrafili sięgnąć i po inną broń – pracę organiczną zapoczątkowaną przez Dezyderego Chłapowskiego, Karola Marcinkowskiego, Hipolita Cegielskiego, księdza Augustyna Szamarzewskiego. Nie można zapomnieć o dzieciach z Wrześni i innych wielkopolskich szkół, biorących udział w strajkach szkolnych. Ukoronowaniem tej nieustannej walki o wolność i polskość było zwycięskie powstanie wielkopolskie. Podniesienie dnia jego wybuchu do rangi Święta Narodowego jest oficjalnym uznaniem tego wielopokoleniowego czynu.

Wspomnijmy dziś bohaterów tamtych czasów wielkopolskich bojów: generałów Stanisława Taczaka i Józefa Dowbor-Muśnickiego, doktora Aleksandra Dubickiego – lekarza i powstańca, wspomnijmy polityków Ignacego Jana Paderewskiego, Romana Dmowskiego, Wojciecha Korfańtego i Adama Poszwińskiego, obejmijmy pamięcią wszystkich powstańców.

Na zakończenie przywołam słowa z ówczesnej mowy Paderewskiego, które mogą być przesłaniem i na dzisiejsze czasy.

Niech żyje Polska, zgoda, jedność, a Ojczyzna nasza wolna, zjednoczona z naszym polskim wybrzeżem żyć będzie po wsze czasy.

Chwała Bohaterom Zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego!

*z wyrazami szacunku
H. Puz.*